

ekoYapı

Yapı ve Yerleşimler Dergisi

MART 2017

YIL 7 - SAYI 35 / 15 TL

AVRASYA TÜNELİ
İKİ YAKAYI 5. KEZ BİRLEŞTİRDİ

SOMUT FONKSİYONELİK
ÇARPICI SİMGESELLİK

KAPI

**KENTLERDE
AYNILAŞMAYA
KARŞI DURUŞ
CITTASLOW**

ALİ EVRENAY ÖZVEREN
"Kamu yapılarında 'Yap - İşlet - Devret' modeli kaliteyi artırıyor."

AYŞE HASOL ERKTİN

HAS MİMARLIK

Ülkemizde kamu binalarına gereken özen gösterilmiyor.

KAMU YAPILARININ DİĞER SİVİL YAPILARA, ÖZEL SEKTÖR YAPILARINA ÖRNEK OLACAK ÖZGÜNLÜKTE, TÜRK MİMARLIĞINI İLERİYE TAŞIYACAK NİTELİKTE OLMASI GEREKİYOR. HER BİR KAMU YAPISININ BİR ÖNCEKİNDEN DAHA İLERİCİ DAHA ÇAĞDAŞ OLMASI, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE HİZMET EDEN ÖZELLİKTE OLMASI GEREKİRKEN KAMU YAPILARI GENEL OLARAK ÖZEL SEKTÖRÜN BİLE GERİSİNDE KALİYOR.

Bu sayımızda "Kamu Binaları" konusunu ele alıyoruz. Herkese açık ve erişilebilir olması beklenen kamu binalarının ülkemizdeki durumu hakkında görüşlerinizi alabilir miyiz?

Ülkemizde kamu binalarına yeteri kadar özen gösterildiğini düşünmüyorum. Özellikle batılı ülkelerde kamu binalarının mimarisi için yarışma yapılıyor ve yarışmayı kazanan projeler hayata geçiriliyor. Ülkemizde de bu yolla yapılan az sayıda örnek var ve bu örnekleri takdirle karşılamak lazım. Ama çoğu projenin yarışmaya açılmadığını görüyoruz. Yeterince tartışılmayan mimari de, ne kentliler ne de mimarlık çevresi tarafından çok fazla benimsenemiyor. Üstelik kamu binalarının kullanım ve ihtiyaçlarının doğru planlanması açısından da yeterince irdelenmediğini düşünüyorum; dolayısıyla kamu binaları ortak akolla, iyi olanın seçildiği yöntemlerle yapılmadığı takdirde başarısız oluyor.

Günümüzde; teknoloji, tasarım ve mimarideki gelişmelere rağmen ülkemizde yeni inşa edilen kamu binaları birbirini

tekrarlıyor. Sizce neden Türkiye'de kamuya ait binalar sıradanlığını korumaya devam ediyor?

Kamuya ait olan binaların sıradan olmasının iki sebebi var, birincisi yarışmayla seçilmiyor olmaları, ikincisi ise yeterince özen göstererek yapılmıyor olmaları. Bu da büyük olasılıkla mimarın kontrol etmediği yapım yöntemleri, mimarın seçmediği malzemeler, detaylandırmadığı çözümler sebebiyle oluyor.

Kamu binaları mutlaka iyi olanın kazanacağı yarışma yöntemi ile yapılmalı, daha sonra mimarın kontrolü altında doğru malzeme, doğru detaylar ve yöntemlerle yürütülen bir inşaat çalışması olmalı. Aksi takdirde birkaç kişinin kararı ile ortaya çıkan herhangi bir bina haline geliyor. Kamu yapılarının diğer sivil yapılara, özel sektör yapılarına örnek olacak özgünlükte, Türk mimarlığını ileriye taşıyacak nitelikte olması gerekiyor. Her bir kamu yapısının bir öncekinden daha ilerici daha çağdaş olması, sürdürülebilirliğe hizmet eden özellikte olması gerekirken kamu yapıları genel olarak özel sektörün bile gerisinde kalıyor.

ING BANK KAHRAMANMARAS

BAZI BELEDİYELERDE YARIŞMA İLE PROJELERİN SEÇİLDİĞİNİ VE ÇOK İYİ SONUÇLARIN ELDE EDİLDİĞİNİ GÖRÜYÖRÜM; DOLAYISIYLA YARIŞMADAN KORKMAK İÇİN HERHANGİ BİR NEDEN YOK DİYE DÜŞÜNÜYÖRÜM.

Özellikle okul, hastane, otopark, belediye ve adliye binaları gibi kamusal yapıların mimari tasarımında öncelikli kriterler neler olmalı?

Öncelikle o bölge ve yörenin insanları için doğru ihtiyaç programının ne olduğunun belirlenmesi daha sonra arsa verilerinin iyi irdelenmesi lazım. Biz maalesef tip proje mantığı ile büyüdük, oysa her yörenin ve arsanın ayrı özelliği var ve bu özelliklere uyum sağlamak önemli. Son olarak da doğru mimarinin seçilmesi, bu seçiminde daha önceden söylediğim gibi yarışma ile olması gerekiyor. Özetle bir; doğru ihtiyaç programı, iki; ihtiyaç programının doğru bir şekilde arsaya uygulanması, üçüncüsü de yarışma ile çağdaş, ilerici ve özel sektöre örnek olacak yenilikçi binaların olması lazım. Ancak bu şekilde şu ana kadar şikayet ettiğimiz kamu binaları ile ilgili olumsuz gördüğümüz yönleri giderebiliriz.

Bazı belediyelerde yarışma ile projelerin seçildiğini ve çok iyi sonuçların elde edildiğini görüyorum; dolayısıyla yarışmadan korkmak için herhangi bir neden yok diye düşünüyorum.

KAMU YAPILARININ MUTLAKA DİĞER YAPILARA ÖRNEK OLMASI LAZIM, DOLAYISIYLA KAMU YAPILARININ ÖNCELİKLE EN YENİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIYOR, YENİ AKIMLARI ÖNGÖRÜYOR OLMASI, SANATSAL ANLAMDA İLERİCİ MİMARLIĞA YÖNELMESİ VE TEKNOLOJİK OLANAKLARI ZORLAMASI GEREKİYOR.

Peki neden az sayıda yarışma yapıyor?

Bağımsız bir jüri seçim yaptığı için yöneticiler biraz bundan çekiniyor diye düşünüyorum. Yani kendi kontrolleri dışında bir kurul projeyi seçiyor ve o projenin, belki de kendi hoşlarına gitmeyen bir proje olacağı endişesi taşıyorlar. Oysa bunu bir sanat yarışması gibi düşünmek lazım. Önemli olan ihtiyaçların doğru belirlenmesi, idareciler ihtiyaçları doğru tanımladığı müddetçe bu ihtiyaçların çözümünü mimara emanet ediyor ve hangi projenin doğru olduğunu da konunun uzmanlarından oluşan bağımsız bir jüri seçiyor. Bu nedenle sonuca güvenmemek için bir neden görmüyorum.

Kamu yapılarının arazi kullanımı, çevre ilişkileri, malzeme, renk ve doku seçimi gibi sürdürülebilirlik kriterlerine yönelik ne gibi çözümler uygulanmalı?

Kamu yapılarının mutlaka diğer yapılara örnek olması lazım, dolayısıyla kamu yapılarının öncelikle en yeni teknolojileri kullanıyor olması, yeni akımları öngörüyor olması, sanatsal anlamda ilerici mimarlığa yönelmesi ve teknolojik olanakları zorlaması gerekiyor. Özel sektör belki maliyet sıkıntısı sebebiyle teknolojik zor-

BOĞAZIÇI AR-GE BİNASI

BİZİM ÜLKEMİZDE
İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖNCÜ VE LOKOMOTİF
BİR SEKTÖRSE, O
ZAMAN İNŞAAT
TEKNOLOJİLERİNDE DE
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTE
DE ÇEVRECİLİKTE
DE ÖNCÜ OLMAMIZ
GEREKİYOR.

nun projesi devam ediyor. Her yeni projemizde teknolojiyi zorlama çabası içindeyiz ve bu bize heyecan veriyor. Bunun dışında, Boğaziçi Üniversitesi için bir araştırma geliştirme binası projelendiriyoruz. Kuluçka ve araştırma laboratuvarlarından oluşuyor ve oldukça yenilikçi bir bina. Üniversitenin yenilikçi tavrını merkeze alarak bu yenilikçi tavrı vurgulama gayreti içinde olduk; yani binanın içinde olup bitenleri dışarıya da yansıtmayı amaçladık. Veri merkezleri ile ilgili çalışmalarımız da var; bunlardan birini Türk Telekom için yapıyoruz. Veri merkezleri aslında fabrikalar gibi işlevsel yönü öne çıkan alanlar ama içinde insanlar çalışıyor. O insanlara yönelik bir takım farklılıklar, renkler, canlılıklar, yaşam alanları katmak gerekiyor. Bu da zorlayıcı ama güzel bir süreç. Peyzajıyla, cephesiyle, içinde insanların etkileşimini sağlayan yaşam alanları ile binadaki yaşamı canlandırmaya çalışıyoruz.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü için bir ofis yaptık, o da heyecan vericiydi; çünkü KEİ Karadeniz etrafındaki ülkeleri bir araya getiren uluslararası bir organizasyon. Orada çeşitli diplomatlar ile çalışmak anlamında da ilginç bir projeydi ve tamamlanmak üzere. □

lamaları tercih etmeyebilir ama devlet kamu yapılarında yeni teknolojileri denemeli. Bizim ülkemizde inşaat sektörü öncü ve lokomotif bir sektöre o zaman inşaat teknolojilerinde de sürdürülebilirlikte de çevrecilikte de öncü olmamız gerekiyor. Bunun içinde belli bir araştırma geliştirme çalışması olması ve bunda da kamunun öncülük yapması lazım. Kamu bir yatırım yapıyorsa belki o yatırımı biraz daha zorlayıp yenilikçi bir teknoloji araması şart. Yapılan yeni projeler kamuoyunda maalesef tartışılmadığı için bu projelerden haberdar da değiliz. Yanm yamalak birtakım bilgiler geliyor. 3. Havaalanı için bir kontrol kulesinden bahsedildi ve sadece bir eskiz çizimi olarak gördük.

o kadar kapalı çevrelerde sonuçlandırılıyor ki bizler, mimarlık çevresi olarak haberdar olamıyoruz. Oysa bunların ortak akıl çerçevesinde tartışılarak halkla paylaşılması gerekiyor. Batı bu süreçleri gayet aktif olarak yaşıyor, sonucunda da kentliler o projeyi rahatlıkla benimseyebiliyorlar. Bizde maalesef bu işler biraz tepeden inme oluyor, kararlar kapalı çevrelerde alınıyor.

Son dönem projelerinizden bahsedebilir miyiz?

Son dönemde iki büyük konut projesi yaptık, şu anda Göztepe'de otuz katlı bir konut bloğu-

KAPIL'I'YI mimarlarla SORDUK

DUVAR DEĞİŞMEZ, KALICI VE SABİT İKEN KAPI BİR DEĞİŞKENLİK İÇİNDE... KAPIYI AÇIK BIRAKIRSANIZ MEKANLAR BİRBİRİNİN İÇİNE AKAR, KAPATIRSANIZ TAMAMEN KAPALI BİR KUTU HALİNE DÖNÜŞÜR.

“Kapı aslında etkileşimi simgeliyor diyebilirim.”

Kapı; geçiş, akış, içeri ile dışarının bağlantısı, esneklik gibi pek çok anlamı taşıyan ama aslında etkileşimi simgeliyor diyebilirim. İnsanların seçimine bağlı olarak birbiriyle etkileşimini, doğayla etkileşimi içinde olmasını veya olmamasını kısaca geçişkenliği sağlayan esnek bir unsur. Duvar değişmez, kalıcı ve sabit iken kapı bir değişkenlik içinde... Kapıyı açık bırakırsanız mekanlar birbirinin içine akar, kapatırsanız tamamen kapalı bir kutu haline dönüşür.

Felsefi olarak da anlamı var ama günümüzde kapı çok çeşitlilik ve teknolojik anlamı nede niye mimarlar için önemli bir unsur haline geldi. Biz mimarlar, kapı listeleri, kapı çizimleri ve kapı paftaları gibi özel çalışmalar yapmak durumundayız ki belki de bina içinde çok az eleman için bu kadar çalışma yapıyor. Kapı günümüzde cephe elemanları, aydınlatma elemanları, ıslak hacim elemanları derecesinde önem kazanan yapı elemanlarından biri oldu. Çünkü kapı dediğimiz şey aslında ilk aklımıza

geldiği şekilde oda kapısı değil... Binaya giriş kapısı, döner kapı, otomatik kapı, yangın kapıları, güvenlik kapıları, bütün bunların elektronik bağlantıları diye düşündüğümüz anda hakikaten o kapı çeşitliliği bizide zorlayıcı hale geliyor ve üzerinde düşünme gereği çıkıyor.

Kapının estetik yönü de önemli ve iç mimari açıdan önemli bir eleman; bir mobilya gibi kullandığınız kapılar olabildiği gibi tamamen şeffaf bıraktığınız cam kapılar da olabiliyor...

Nis Mimarlık. Ayşe Nasol Erkin